

Otázka: Ekonomický růst a hospodářský cyklus

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Vendula

Ekonomický růst

= růst výkonnosti ekonomiky

= proces, kterým se zvyšuje schopnost národního hospodářství vyrábět statky a služby

- ekonomický růst úzce souvisí s posunováním hranic produkčních možností země

Makroekonomičtí ukazatelé

- míra nezaměstnanosti - část nabídky práce není schopna si najít placené zaměstnání
- míra inflace - proces, při kterém dochází ke znehodnocování měny, nárůst cenové hladiny zboží a služeb
- HDP/obyv. - hodnota statků a služeb vyprodukovaných v rámci geografických hranic bez ohledu na občanství
- tempo růstu - rychlost rozvoje výrobních sil v určité oblasti
- obchodní bilance - rozdíl mezi objemem vývozu a dovozu v peněžním vyjádření (saldo obchodní bilance - aktivní = vývoz převyšuje dovoz, pasivní = vývozy jsou nižší než dovozy)
- Platební bilance - shrnuje objem všech plateb do a ze zahraničí

S ekonomickým růstem souvisí

- ekonomická síla = absolutní objem finálních výrobků a služeb, který je ekonomikou vyroben za určité období
- celková hodnota HDP
- ekonomická úroveň = vyjadřuje životní úroveň (úroveň standardu hmotné spotřeby), měříme ji např. HDP/počet obyvatel země
- slouží k porovnání ekonomik jednotlivých států

Tempo růstu ekonomiky

- růst skutečného reálného HDP
- rychlost rozvoje výrobních sil v dané oblasti

Faktory ovlivňující ekonomický růst

- extenzivní faktory - dochází k rozšiřování výroby, kvantitativní zvyšování výrobních faktorů
- intenzivní faktory - vyšší využití stávajících zdrojů, kvalitativní zvyšování výrobních faktorů, např. vznik nových technologií, zdokonalení vzdělávání

Ekonomický cyklus

- vyjadřuje kolísání ekonomické aktivity okolo dlouhodobého trendu
- kolísání je měřeno pomocí HDP v čase
- vývoj hospodářství s tržním a smíšeným ekonomickým systémem probíhá v cyklech
- z dlouhodobého hlediska má ekonomika tendenci růst
- ekonomický cyklus má 4 fáze

1. Expanze (rozvoj)

- následuje poté, co bylo dosaženo dna
- rozmach poptávky i nabídky
- rostou zisky i platy, roste spotřeba statků i služeb, klesá nezaměstnanost
- stát dostává více peněz z daní, takže může investovat
- všechny tři makroekonomické subjekty (domácnosti, firmy, stát) mají vyšší příjmy a mohou více utrácet

2. Vrchol

- převis nabídky nad poptávkou
- firmy stále produkují vysokým tempem statky a služby, ovšem poptávka začíná zaostávat
- ekonomika se v této fázi může nacházet za hranicí svých provozních možností, výrobní faktory může získávat ze zahraničí, tím se zvyšuje riziko přehřátí a následné ekonomické krize

3. Recese (krize, kontrakce)

- trvá-li pokles více než dva kvartály
- pokles produkce
- poptávka se zastavuje, firmy mají problémy s prodejem, krachují
- růst nezaměstnanosti
- lidé mají existenční problémy, neutrácí - tím se krize prohlubuje

- ekonomika nedokáže plně využít výrobní faktory a dostává se pod hranici svých výrobních možností

- dlouhodobá recese = deprese

4. Sedlo (dno)

- vyrovnaní a oživení nabídky a poptávky

- poptávka nikdy neklesne na nulu, firmy minimalizují náklady a ceny, dostanou svou nabídku do souladu s poptávkou - znovu se rozbíhá expanze

- ekonomika se nachází pod hranicí svých produkčních možností - nevyužívá plně výrobní zdroje

Pojmy

- perioda cyklu = časový úsek, za který je vykonán jeden hospodářský cyklus
- kontrakce = fáze krize, kdy dojde k prohloubení poklesu nabídky i poptávky
- amplitudy cyklu = vzdálenost vrcholu nebo dna od trendu
- potenciální produkt = produkt dané ekonomiky, který může být vyroben při dané dlouhodobě udržitelné úrovni výrobních faktorů
- ekonomická deprese = dlouhodobá recese
- ekonomický rozmach = vysoký finanční růst ekonomiky, reálný HDP roste rychleji, než je trend tempa hospodářského růstu
- oživení = ekonomika v následujícím cyklu roste
- stagnace = delší období pomalého ekonomického růstu

Druhy ekonomických cyklů

- Kitchinovy cykly - krátkodobé (3 roky), příčina vzniku spojována se změnami cyklu zásob a rozpracované výroby
- Juglarovy cykly - střednědobé (10-12 let) - spojeny s kolísáním investic do zdrojů a

zařízení

- Kodratěvovy cykly - dlouhodobé (50 let) - spojovány se zásadními změnami výrobních technologií, monetárními jevy, významnými politickými událostmi

Zdroje hospodářského růstu

= umožňují růst produktu

1. lidské zdroje - množství práce, vzdělání, zručnost a zkušenosti pracovníků, náklady na jejich získání, motivace apod.
2. Přírodní zdroje - množství půdy, nerostné bohatství, kvalita těchto zdrojů
3. Kapitálové zdroje - stroje, zařízení, technická úroveň těchto statků, vývoj technologií